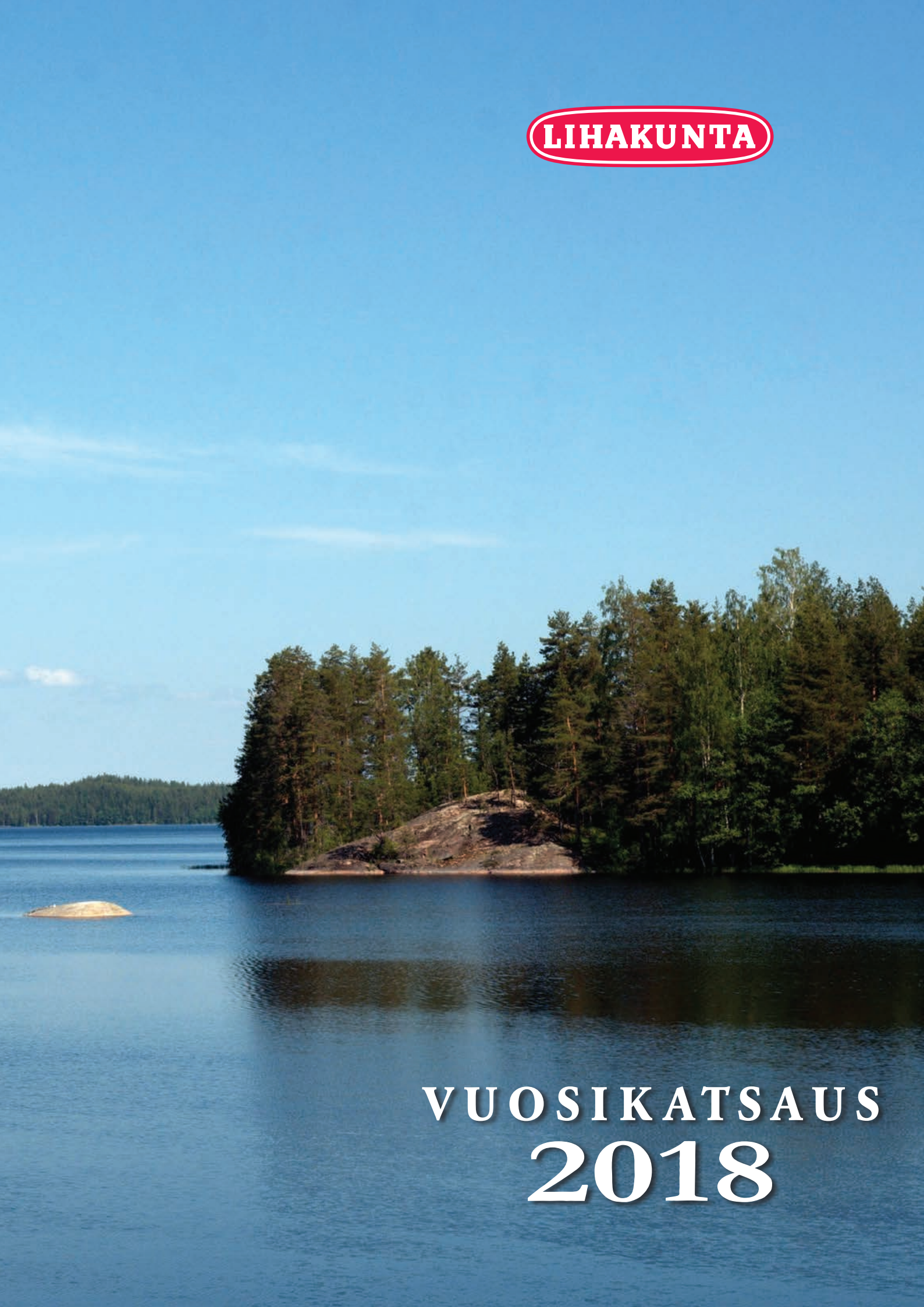

LIHAKUNTA

**VUOSIKATSAUS
2018**

SISÄLTÖ

Toimitusjohtajan katsaus	s. 3	Tilinpäätöksen liitetiedot	s. 13
Hallinto ja toimihenkilöt 31.12.2018	s. 4	Ylijäämän käsittely	s. 15
Lihakunnan jäsenmäärä		Tilinpäätösmerkintä	s. 15
vaaliuusiokauden vuosina 2017–2018	s. 5	Tilintarkastuskertomus	s. 15
Keskeisiä tunnuslukuja Lihakunnasta	s. 6	Hallintoneuvoston lausunto	s. 17
Hallituksen toimintakertomus	s. 7	Atria Oy:n toiminnasta	s. 18
Jäsenistö ja hallinto	s. 8	Alkutuotantoyhtiöiden toiminnasta	s. 20
Tase	s. 10	Finnpig Oy:n toiminnasta	s. 28
Tuloslaskelma	s. 11		
Rahoituslaskelma	s. 12		

Julkaisun kuvat

Kannet: Mika Leppiniemi

Sivut 2, 18 ja 19: Atrian arkisto

Sivut 3, 4, 8 ja 9: Lihakunnan arkisto

Sivu 17: Sari Heikkinen

Sivut 20, 22, 23, 24, 29 ja 30–31: A-Tuottajat Oy:n arkisto

Sivu 28: Finnpig Oy:n arkisto

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Lihakunta on perustettu 1903 Kuopiossa. Lihakunnan tärkein tehtävä on hoitaa jäsenistön etuja ja näkökulman esilläoltoa at-
rialaisessa yritysperheessä hallinnoimalla osaltaan Atriaa, A-Tuottajia ja A-Rehua. Osuuskunta tarjoaa myös palveluitaan tytär- ja osakkuusyhtiöilleen, ja niistä veloitetaan erikseen. Lihakunnan on myös hoidettava jäsensuhteita ja ylläpidettävä hyviä yhteistyösuhteita alalla toimiviin eri organisaatioihin. Osuuskunta vaikuttaa eri yhteiskunnan sektoreihin, jotta lihantuotannon tuotantoedellytykset voidaan turvata koko maassa. Osuuskunnan palkkalistoilla on laskennallisesti noin kaksi henkilötyövuotta. Kokoaikaisena on toimistopäällikkö ja puoliaikaisena toimitusjohtaja, jonka työpanoksesta toinen puoli on muiden yhtiöiden käytössä. Taloushallinnon palvelut ostetaan Itikka osuuskunnalta.

Osuuskunnan jäsenmäärä laski hieman enemmän kuin edellisvuonna. Jäsenmäärä laski 208:lla eli 8,0 prosenttia. Hallituksen päätöksellä erotettiin 194 toimimatonta jäsentä. Lisäksi ero myönnettiin 145 tuottajalle. Vuoden 2018 lopussa osuuskunnan jäsenmäärä oli 2 384, edellisvuoden lopussa jäsenmäärä oli 2 592. Uusia jäseniä, sukupolvenvaihdoksia ja muita siirtoja oli yhteensä 196 kpl. Osuuskunnan jäsenillä on nettovarallisuutta osuuskunnassa noin 5,5 kertaa nimellisarvoa enemmän. Se on osalle jäsenistä edelleen merkittävä veroetu.

Osuuspääomaa oli vuoden vaihteessa maksettuna 8 654 279 euroa, josta A-osuutta oli 8 352 607 euroa ja B-osuutta 301 672 euroa. Lihakunta maksoi kesäkuun alussa vuoden 2017 osuuspääomalle 20 prosentin koron. Osuuspääoman korkoa on kyetty nostamaan ja se on lisännyt kiinnostusta maksaa osuuspääomia täyteen. Lihakunnan omavaraisuus oli vuodenvaihteessa 98,4 prosenttia.

Osuuskunnan osakeomistus Atrian osakkeista oli vuodenvaihteessa 27,83 prosenttia ja äänistä 39,65

prosenttia. Osakkeita oli 31.12.2018 yhteensä 7 868 273 kpl. Osuuskunta on Atrian toiseksi suurin omistaja.

Lihakunta takaa yhdessä Itikka osuuskunnan kanssa A-Tuottajien asiakkaiden eläinluottoja. Luottoja oli vuoden vaihteessa käytössä noin 44 miljoonaa euroa ja koko luottoliikki on 60 miljoonaa. Takaustappioita tuli edellisvuosia enemmän.

Osuuskunta vei eteenpäin osuuskunnan omistaman Kuopion Kelloniemen tontin kaavamutosta. Tontin jalostamista varten perustettiin uusi yhtiö nimeltään Kelloniemen Aurinkoranta Oy. Lihakunnan omistama tontti siirrettiin apportsiirtona osuuskunnalta uudelle yhtiölle. Sen osakeomistuksesta on 100 % Lihakunnalla. Jäsenille toimitettiin jäsenpalveluista jäsenpalvelulasku, jonka suuruus on sidottu osuuskunnasta saatujen palveluiden määrään.

A-Tuottajat ja A-Rehu

Alkutuotantoon keskittyneet Atrian tytäryhtiöt pärjäsivät viime vuonna hyvin. A-Rehu Oy kykeni jälleen kasvattamaan liikevaihtoaan ja se kipusi uuteen ennätykseen ollen 129,8 miljoonaa euroa (120,5 milj. euroa v. 2017). Yhtiön kokonaisvolyymi nousi 633 miljoonaan kiloon. Molemmat rehutehtaat – Varkaus ja Koskenkorva – kävivät keskeytymättömässä kolmivuorossa. Koskenkorvan siipikarjanrehutehtaan kapasiteetti oli aivan täyskäytössä. Hallitus tekikin päätöksen uuden linjan rakentamisesta kapasiteetin riittävyyden varmistamiseksi. Varkauden tehtaaseen investoitiin kaurankuorintalinja. Investointi valmistui vuoden lopulla.

A-Tuottajat Oy:llä viime vuosi oli varsin tasaista tekemistä. Sian hankintaosuus laski, naudan pysyi ennallaan ja broilerin kasvoi voimakkaasti. Kotimainen lihankulutus pysyi edellisvuoden tasolla. Suomalaiset söivät lihaa 39,0 miljoonaa kiloa enemmän kuin sitä tuotettiin (vuonna 2017 vajetta oli 34,5 milj. kg). Eniten vajetta on naudanlihan tuotannossa.

A-Tuottajien maksamat tuottajahinnat nousivat vuoden aikana 4,2

prosenttia; yhtä paljon kuin vuonna 2017. Kaikkien lihalajien hinnat nousivat melko tasaisesti. Lihantuotannon suurin tulevaisuuden uhka on edelleen liian alhainen tulonmuodostus lihantuotantotiloille ja teollisuudelle.

Atria

Atrian viime vuosi oli kaksijakoinen. Vuosi alkoi vahvasti lähes kaikilla liiketoiminta-alueilla. Loppuvuosi oli sitten heikompaa punnertamista. Isoja pettymyksiä olivat Ruotsin ja Venäjän kehnot luvut. Selvästi parempia olivat Suomen ja Baltian tulokset. Baltia oli Atrian kannattavin liiketoiminta-alue. Sianlihan vienti Kiinaan kasvoi edelleen ja hinnat sekä määrät lisääntyivät erityisesti loppuvuotta kohden. Myöskin naudanlihan vienti Tanskaan jatkui hyvällä tasolla.

Kiitan osuuskunnan jäsenistöä, hallintoa ja osuuskunnan asioita hoitaneita toimihenkilöitä sekä sidosryhmiä kuluneesta vuodesta ja toivon menestystä vuodelle 2019. Toivon työniloa ja onnistumisia Atrian toimivalle johdolle, hallitukselle sekä kaikille Atrian ja sen tytär-/osakkuusyhtiöiden työntekijöille. Osaltani tämä jäänee viimeiseksi vuosikertomukseksi, kun olen siirtynyt uusiin tehtäviin vuoden 2019 alusta. Kiitos näistä kuluneista lähes 16 vuodesta – hienoja vuosia, hienossa yhtiössä!

Kuopiossa huhtikuussa 2019

*Reijo Flink
toimitusjohtaja*

HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT 31.12.2018

Jyrki Rantsi
hallituksen
puheenjohtaja
Puh. 0400 932 236
jyrki.rantsi@atria.com
Louhimontie 2
73200 VARPAISJÄRVI

Pasi Korhonen
hallituksen
varapuheenjohtaja
Puh. 0400 242 899
pasi.korhonen@atria.com
Petäjävaarantie 26
88600 SOTKAMO

Hannu Hyry
hallintoneuvoston
puheenjohtaja
Puh. 0440 674 877
hannu.hyry@atria.com
Rautiontie 930
85150 TYPPÖ

Jukka Kaikkonen
hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja
Puh. 0440 932 064
jukka.kaikkonen@atria.com
Kinahmintie 460
73350 HALUNA

Veli Hyttinen
Puh. 0400 124 994
veli.hyttinen@atria.com
Kalliontie 4
92910 TAVASTKENKÄ

Ari Lajunen
Puh. 050 409 2524
ari.lajunen@atria.com
Lassilanmäentie 76
82600 TOHMAJÄRVI

Mika Niku
Puh. 040 553 0983
mika.niku@atria.com
Nikuntie 15
86690 KARSIKAS

Risto Sairanen
Puh. 0400 155 424
risto.sairanen@atria.com
Suo-Anttilantie 332
54530 LUUMÄKI

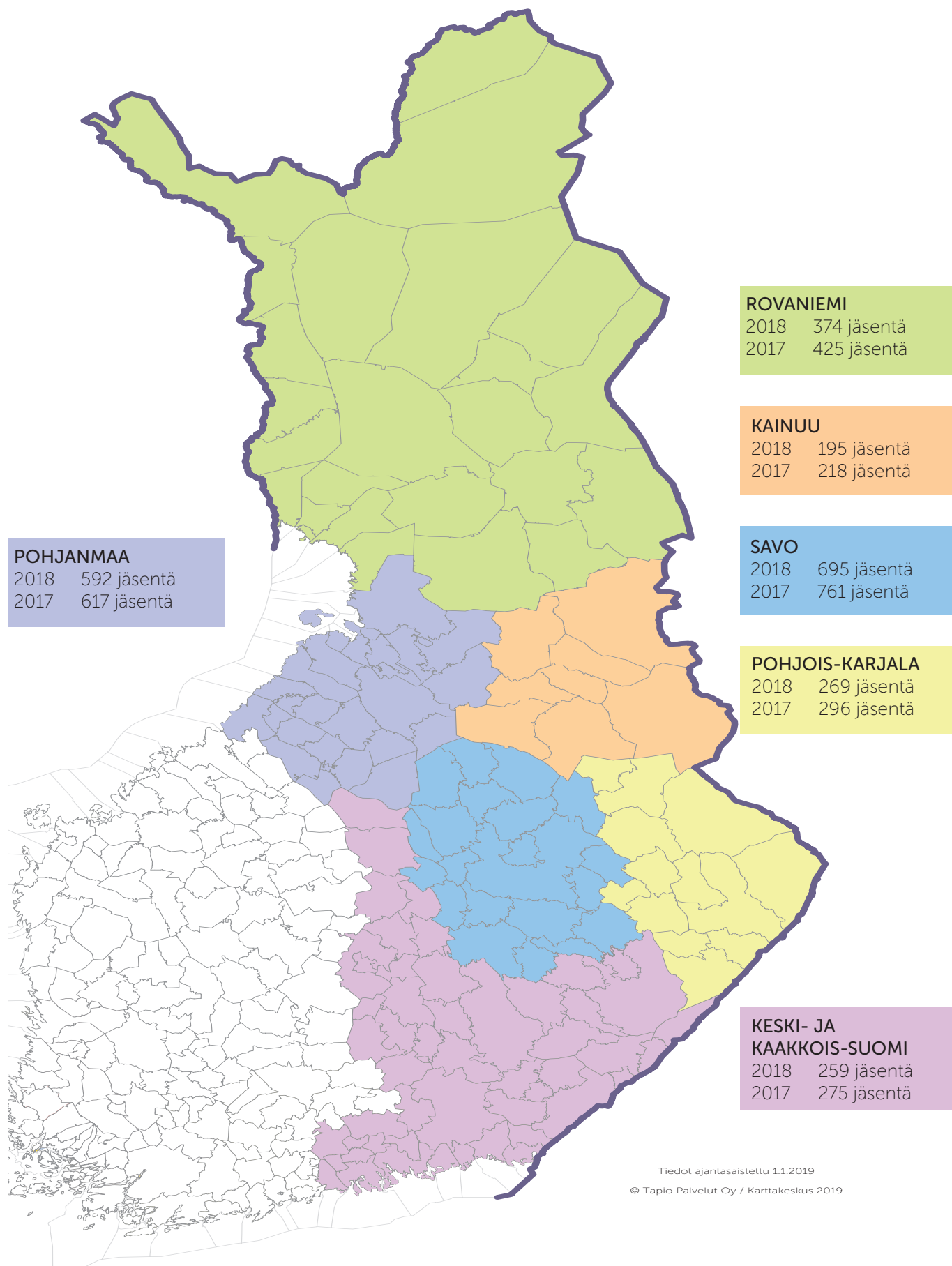

Reijo Flink
toimitusjohtaja
Puh. 040 510 6009
reijo.flink@atria.com
Tervatynnyri 4 A
60200 SEINÄJOKI

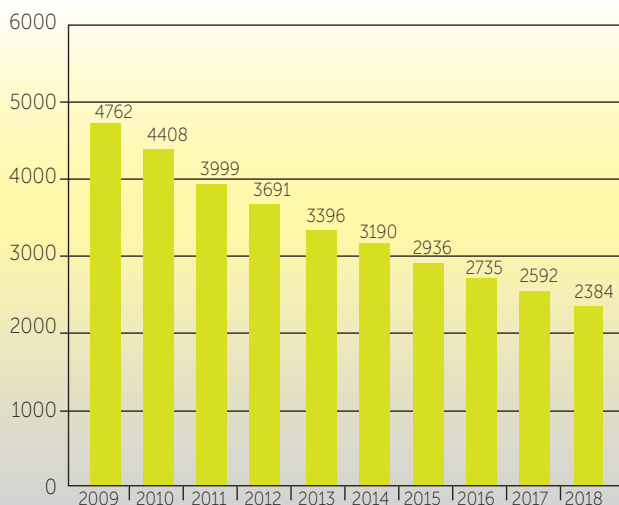

Sari Heikkinen
toimistopäällikkö
Puh. 010 316 1229,
0400 291 754
sari.heikkinen@atria.com
Lihakunta
PL 147
70101 KUOPIO

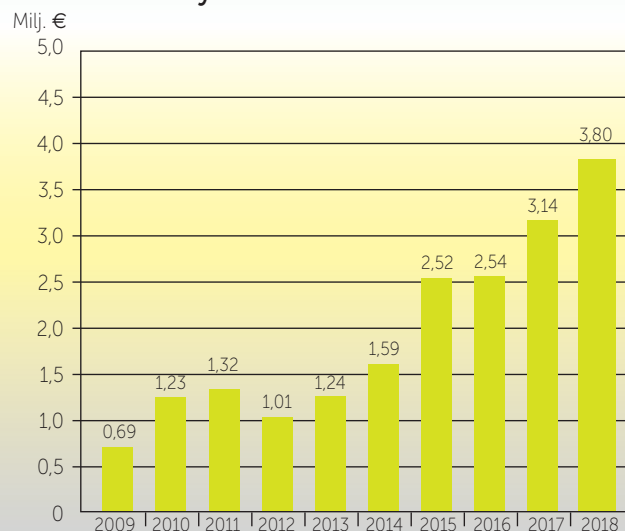
LIHAKUNNAN JÄSENMAÄRÄ VAALIPIIREITTÄIN VUOSINA 2017–2018

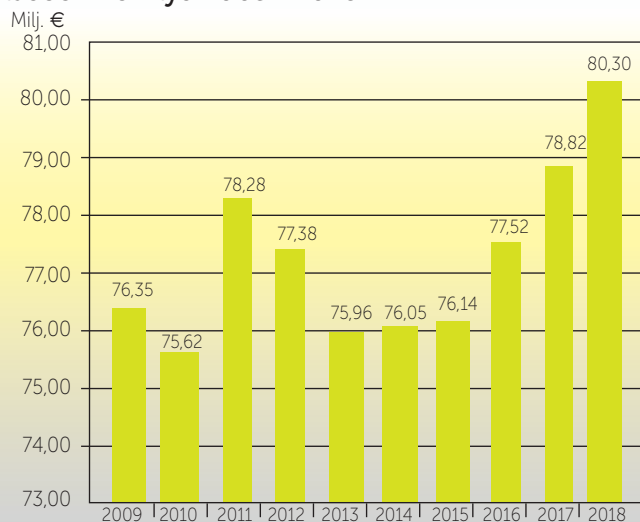
Lihakunnan jäsenmäärän kehitys 2009–2018

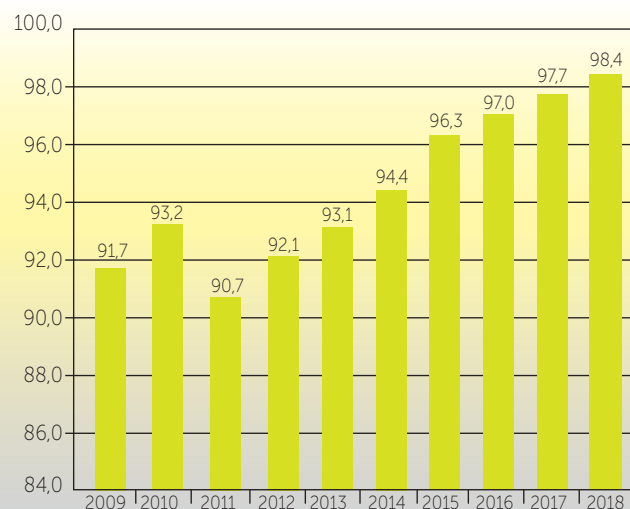
Lihakunnan tuloksen kehitys 2009–2018

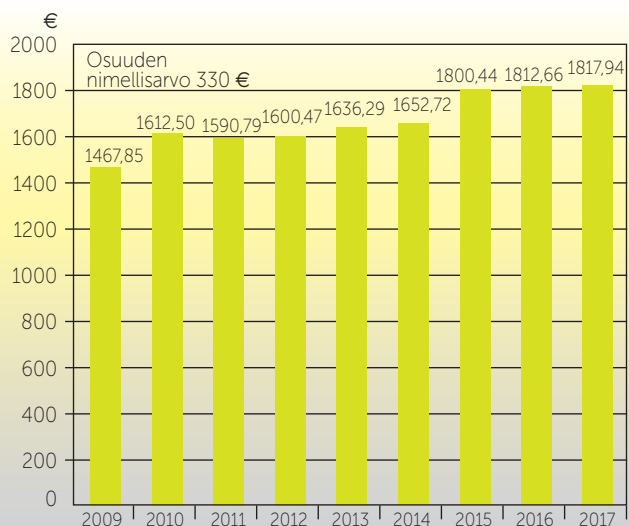
Lihakunnan taseen kehitys 2009–2018

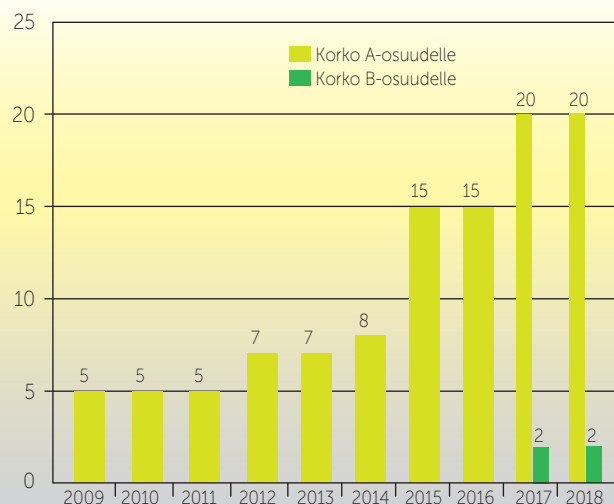
Lihakunnan omavaraisuusluvut 2009–2018 (%)

Lihakunnan osuuksien vertailuarvot verotuksessa 2009–2017

Lihakunnan osuuspääoman koron kehitys 2009–2018 (%)

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Osuuskunnan toiminta

Osuuskunnan tarkoituksena ja toimialana on jäsenten maatalouden tukemiseksi harjoittaa teuraskarjan hankintaa, eläinvälitystä, teurastamotoimintaa ja lihanjalostusta joko itse ja/tai tytär- tai osakkuusyritysten välityksellä sekä muutoinkin tukea ja kehittää jäsentensä lihantuotantoa. Osuuskunnan toimialaan kuuluu myös kehittää, omistaa ja vuokrata kiinteistöjä sekä rakentaa ja rakennuttaa asuin-, liike-, teollisuus- ja julkisyhteisötiloja. Osuuskunta voi, sen mukaan kuin hallitus siitä päättää, toimialan puitteissa laajentaa liiketoimintaansa muille maa- ja karjataloutta edistäville, tukeville ja palveleville aloille. Osuuskunta voi edellä mainitussa tarkoituksessa harjoittaa myös sijoittamista muihin osakkeisiin, arvopapereihin ja kiinteistöihin sekä käydä niillä kauppaa. Lisäksi osuuskunta voi harjoittaa kaikkea laillista toimintaa.

Osuuskunnan omistajina 31.12.2018 oli 2.384 jäsentä ja heillä 9.1.2018 rekisteröityjen sääntöjen mukaisia osuuksia 46.368 kpl. Säännöt ovat nähtävillä osoitteessa www.lihakunta.fi.

Konsernin emoyhtiö on Lihakunta. Konserniin kuuluu emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt Kelloniemen Kehitys Oy (Lihakunnan osuus 100 %) ja Kelloniemen Aurinkoranta Oy (Lihakunnan osuus 100 %). Konsernin osakkuusyritykset ovat Atria Oyj (Lihakunnan osuus osakkeista 27,83 % ja äänistä 39,65 %), Kiinteistö Oy Rehukanava (50 %), Oy Feedmix Ab (20,3 %), Kiinteistö Oy Itkanmäki (41 %) sekä A-Rehu Oy (20 %).

Osuuskunnan lihanhankinnan hoiti Atria Oyj:n tytäryhtiö A-Tuottajat Oy.

Lihakunnan taloushallinnon palvelut ostetaan Itikka osuuskunnalta.

Lihakunnan toiminta keskittyy jäsensuhteiden hoitoon ja lihanhankintaa tukeviin toimintoihin.

Osuuskunnan taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

	2018 (12 kk)	2017 (12 kk)	2016 (12 kk)
Liikevaihto (1.000 €)	729,4	98,9	98,5
Liiketoiminnan tuotot (1.000 €)	44,8	35,9	34,0
Liikevoitto (1.000 €)	-563,7	-891,2	-988,4
Rahoitustuotot ja -kulut (1.000 €)	4 367,5	4 033,9	3 531,4
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	3 803,8	3 142,7	2 543,1
Oman pääoman tuotto (ROE) %	4,9	4,1	3,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) %	4,8	4,1	3,4
Omavaraisuusaste %	98,4	97,7	97,0
Henkilöstön määrä keskimäärin	2	2	2

Liiketoiminnassa tapahtuneet olennaiset muutokset, arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Osuuskunta jatkoi aikaisempina tilikausina aloitettua kiinteistökehitysliiketoimintaansa. Kuopion kaupungin kanssa tehtiin yhteistyötä Kelloniemen osayleiskaavan valmistelussa ja tavoitteena on saada osayleiskaavaluonnos nähtäville viimeistään vuoden 2019 alussa. Lihakunta siirsi 1.12.2018 Kelloniemen Aurinkoranta Oy:lle kiinteistöliiketoimintaansa liittyvän liiketoimintakokonaisuuden sekä siirtyvän liiketoimintaan kohdistuvat varat, saamiset ja siirtyviin varoihin kohdistuvat velat.

Osuuskunnan tilikauden 2018 liikevaihtoon sisältyy jäseniltä laskutetut jäsenpalvelut.

Tilikauden päättymisen jälkeen olennaisia muutoksia ei ole tapahtunut.

Osuuskunnan liiketoiminnan arvioidaan säilyvän arvossa mitattuna nykyisellä tasolla.

Arvio toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Osuuskunnan toiminnan ja talouden riskit koostuvat pääosin Atria Oyj:n ja A-Rehu Oy:n toiminnan ja tuloksen kehityksestä.

Hallituksen ehdotus voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Hallitus esittää kertyneen ylijäämän 10.743.604,93 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 3.803.787,64 euroa, käytettäväksi seuraavasti:

- Vararahastoon siirretään 190.189,38 euroa.
- Tilikauden alun maksetuille A-osuuksille maksetaan korkoa 20 % ja B-osuuksille 2 % sekä ylijäämän palautusta 1,40 % sen mukaan kun jäsenet ovat käyttäneet hyväkseen osuuskunnan palveluita.
- Loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätileille.

Tiedot osuuskunnan hallituksesta, toimitusjohtajasta ja tilintarkastajista ovat sivulla 9.

JÄSENISTÖ JA HALLINTO 2018

JÄSENISTÖ

Toimintavuoden lopussa 31.12.2018 Lihakunnalla oli jäseniä 2.384 ja heillä oli 9.1.2018 rekisteröityjen sääntöjen mukaisia osuuksia 46.368 kappaletta.

EDUSTAJISTO

Lihakunnan edustajiston varsinainen kokous pidettiin Kuopiossa 24.4.2018. Kokouksen puheenjohtajana toimi Esa Karjalainen ja sihteerinä Reijo Flink Lihakunnasta.

Kokoonpano tilikauden lopussa:

SAVO

(15 edustajaa)

Heiskanen Lassi	Vieremä
Jäntti Kari	Suonenjoki
Korhonen Tuomo	Kuopio
Kurtelius Lauri	Sonkajärvi
Kämäräinen Hannu	Kiuruvesi
Liimatainen Mirva	Tervo
Murtorinne Pekka	Iisalmi
Natunen Petri	Joroinen
Nevalainen Antti	Lapinlahti
Nieminen Juha	Kiuruvesi
Nousiainen Markus	Pielavesi
Oinonen Maria	Siilinjärvi
Pekkarinen Ville	Kuopio
Savolainen Lassi	Sonkajärvi
Toivanen Mikko	Juankoski

POHJOIS-KARJALA

(6 edustajaa)

Albert Rauli-Jan	Valtimo
Makkonen Henri	Rääkkylä
Nevalainen Heidi	Juuka
Pennanen Pasi	Liperi
Romppanen Ilkka	Kitee
Tanskanen Juha	Polvijärvi

KAINUU

(4 edustajaa)

Mäkäräinen Tiina	Puolanka
Pikkarainen Antti	Kuhmo
Ronkainen Markku	Paltamo
Tolonen Pirkka	Suomussalmi

POHJANMAA

(12 edustajaa)

Ahlholm Anu
Erkkilä Ossi
Hallikainen Pekka
Heikkilä Hannu
Isoherranen Antti
Isopahkala Juho
Joensuu Sauli
Karjalainen Esa
Keränen Veli-Jaakko
Ruuttula Antti
Sutela Heikki
Törmikoski Jari

ROVANIEMI

(8 edustajaa)

Kannala Timo	Ylitornio
Määttä Auvo	Kuusamo
Piekkari Marko	Kittilä
Pöykkö Matti	Rovaniemi
Seppänen Elina	Sodankylä
Tapojärvi-Lompolo	
Hanne	Muonio
Timonen Marko	Tornio
Turpeinen Juha	Taivalkoski

Kärsämäki
Nivala
Oulu
Kalajoki
Haapajärvi
Kalajoki
Raahe
Vaala
Muhos
Sievi
Lumijoki
Raahe

KESKI- JA KAAKKOIS-SUOMI

(5 edustajaa)

Hippala Matti	Kotka
Kauppinen Piia	Konnevesi
Kekkonen Minna	Mikkeli
Lapatto Vesa	Savitaipale
Ranta Antti	Sulkava

HALLINTONEUVOSTO

Kokoonpano tilikauden lopussa:

Hyry Hannu (pj)	Kalajoki
Kaikkonen Jukka (vpj)	Kuopio
Halonen Jyrki	Reisjärvi
Huttunen Kaisa	Kiuruvesi
Joki-Erkkilä Jussi	Kalajoki
Kajan Jari	Kuopio
Kauppinen Pekka	Hankasalmi
Kemppainen Jouni	Ristijärvi
Leskinen Jari	Kuopio
Miettinen Asko	Joensuu
Moilanen Heikki	Suomussalmi
Ojala Pekka	Kuusamo
Ojantakanen Jukka	Siikalatva
Parvinen Vesa	Parikkala
Posio Marko	Posio
Pöyhönen Ari	Suonenjoki
Rikkola Jaakko	Utajärvi
Söderström Anne-Mari	Tornio
Varis Matti	Liperi
Ylönen Vivili	Pieksämäki

Lihakunnan hallitus, hallintoneuvoston puheenjohtajat ja toimitusjohtaja kuvattuina 17.12.2018. Alarivissä vasemmalta alkaen: Reijo Flink, Jyrki Rantasi, Hannu Hyry ja Jukka Kaikkonen. Ylärivissä vasemmalta alkaen: Risto Sairanen, Mika Niku, Pasi Korhonen, Ari Lajunen ja Veli Hyttinen.

HALLITUS

Kokoonpano tilikauden lopussa:

Jyrki Rantsi, Lapinlahti,
puheenjohtaja
Pasi Korhonen, Sotkamo,
varapuheenjohtaja
Veli Hyttinen, Pudasjärvi
Ari Lajunen, Tohmajärvi
Mika Niku, Haapavesi
Risto Sairanen, Luumäki

Kertomusvuoden aikana hallitus koontui 10 kertaa ja sen pöytäkirjoihin merkittiin 162 pykälää. Hallituksen ja hallintoneuvoston sihteerinä on toiminut toimitusjohtaja Reijo Flink.

TOIMITUSJOHTAJA

Reijo Flink, agrologi, Seinäjoki

VARSINAISET TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy (PwC) ja sen päävastuullinen tilintarkastaja Pekka Loikkanen (KHT) Kuopiosta.

HALLINNON TARKASTAJAT

Matti Varis, puheenjohtaja
Vivili Ylönen
Jyrki Halonen

EDUSTAJAT TYTÄRYRITYKSISSÄ

Kelloniemen Kehitys Oy:n hallituksessa:

Jyrki Rantsi, Lapinlahti,
puheenjohtaja
Risto Sairanen, Luumäki
Reijo Flink, Seinäjoki

Kelloniemen Aurinkoranta Oy:n hallituksessa:

Jyrki Rantsi, Lapinlahti,
puheenjohtaja
Risto Sairanen, Luumäki
Reijo Flink, Seinäjoki

EDUSTAJAT OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Atria Oyj:n hallituksessa:

Jyrki Rantsi, Lapinlahti,
varapuheenjohtaja
Pasi Korhonen, Sotkamo

Atria Oyj:n hallintoneuvostossa:

Jukka Kaikkonen, Kuopio,
puheenjohtaja
Reijo Flink, Seinäjoki
Hannu Hyry, Kalajoki
Veli Hyttinen, Pudasjärvi
Jussi Joki-Erkkilä, Kalajoki
Ari Lajunen, Tohmajärvi
Mika Niku, Haapavesi
Pekka Ojala, Kuusamo
Risto Sairanen, Luumäki

A-Rehu Oy:n hallituksessa:

Veli Hyttinen, Pudasjärvi,
varapuheenjohtaja
Reijo Flink, Seinäjoki

Kiinteistö Oy Itkanmäen hallituksessa:

Reijo Flink, Seinäjoki, puheenjohtaja
Risto Sairanen, Luumäki

Kiinteistö Oy Rehukanavan hallituksessa:

Reijo Flink, Seinäjoki,
puheenjohtaja
Veli Hyttinen, Pudasjärvi
Risto Sairanen, Luumäki

Oy Feedmix Ab:n hallituksessa:

Reijo Flink, Seinäjoki,
puheenjohtaja
Risto Sairanen, Luumäki

EDUSTAJAT A-TUOTTAJAT OY:N HALLITUKSESSA

Jyrki Rantsi, Lapinlahti,
varapuheenjohtaja
Mika Niku, Haapavesi

Lihakunnan hallintoneuvosto ja toimitusjohtaja kuvattuina 17.12.2018. Alarvi vasemmalta alkaen: Jari Kajan, Kaisa Huttunen, Reijo Flink, Hannu Hyry, Jukka Kaikkonen, Jyrki Halonen ja Asko Miettinen. Yläriivi vasemmalta alkaen Vivili Ylönen, Jari Leskinen, Anne-Mari Söderström, Pekka Ojala, Jussi Joki-Erkkilä, Vesa Parvinen, Heikki Moilanen, Jukka Ojantakanen, Ari Pöyhönen, Jouni Kemppainen, Jaakko Rikkola, Marko Posio, Pekka Kauppinen ja Matti Varis.

TASE

EUR	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineelliset hyödykkeet	2.1	0	1 903 604
Maa- ja vesialueet			
Sijoitukset	2.2		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		401 821	64 321
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		71 468 804	71 168 804
Muut osakkeet ja osuudet		3 144 872	111 977
Sijoitukset yhteensä		75 015 498	71 345 103
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	2.3	2 682 776	1 220 705
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2.4	1 104 292	328 551
Rahat ja pankkisaamiset		1 496 910	4 025 185
VASTAAVAA YHTEENSÄ		80 299 476	78 823 147
Vastattavaa			
OMA PÄÄOMA	2.5		
Osuuspääoma		8 654 280	7 503 364
Vararahasto		59 609 222	61 024 097
Edellisten vuosien ylijäämä		6 939 817	5 327 576
Tilikauden ylijäämä		3 803 788	3 142 692
Oma pääoma yhteensä		79 007 106	76 997 728
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2.6	500 000	1 000 000
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2.7	792 369	825 419
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		80 299 476	78 823 147

TULOSLASKELMA

EUR		1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
	Liite		
LIKEVAIHTO	3.1	729 353	98 996
Liiketoiminnan muut tuotot	3.2	44 801	35 852
Henkilöstökulut yhteensä	3.3	-411 896	-464 556
Liiketoiminnan muut kulut		-926 004	-561 468
LIKEVOITTO		-563 746	-891 176
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	3.4	4 367 533	4 033 868
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		3 803 788	3 142 692
Tuloverot		0	0
TILIKAUDEN VOITTO		3 803 788	3 142 692

RAHOITUSLASKELMA

EUR	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	137 258	134 848
Maksut liiketoiminnan kuluista	-1 383 963	-973 427
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-1 246 705	-838 579
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-21 863	-13 209
Saadut korot liiketoiminnasta	235 937	218 379
Saadut osingot liiketoiminnasta	3 934 137	3 615 139
Liiketoiminnan rahavirta ennen satunnaisia eriä	2 901 505	2 981 729
Omistusyhteisyritysten saamis- ja velkaerien rahavirta	-1 462 939	236 271
Liiketoiminnan rahavirta (A)	1 438 567	3 218 000
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-3 338 802	-113 310
Saadut osingot sijoituksista	208 713	225 125
Investointien rahavirta (B)	-3 130 089	111 815
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot ja takaisinmaksut	-614 353	-595 423
Maksetun osuuspääoman muutokset tilikaudella	1 150 916	-231 109
Maksetut osuuspääoman korot ja muu voitonjako	-1 373 315	-1 090 361
Rahoituksen rahavirta (C)	-836 753	-1 916 892
Rahavarojen muutos (A + B + C)	-2 528 274	1 412 923
Rahavarat tilikauden alussa	4 025 185	2 612 262
Rahavarat tilikauden lopussa	1 496 910	4 025 185
Rahavarojen muutos	-2 528 274	1 412 923

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Yleiset tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien säädösten ja muiden määräysten mukaisesti (FAS). Tilinpäätös on laadittu PMA:n pienyrittysäännöstöä noudattaen.

Konsernia koskevat tiedot

Lihakunta on Lihakunta-konsernin emoyhtiö, kotipaikka Kuopio. Lihakunta ei laadi konsernitilinpäätöstä KPL:6.1 §:n perusteella.

Sijoitusten arvostus

Osuuskunnan pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat pitkäaikaiset sijoitukset Atria Oyj:n osakkeisiin on arvostettu hankintamenoonsa, vaikka A-osakkeiden pörssikurssin mukainen markkina-arvo tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 on niiden kirjanpitoarvoa matalampi, arvonalennusta ei ole tehty, koska kyseessä on strateginen pitkäaikainen sijoitus. Lisäksi osuuskunnan omistamien KII-sarjan osakkeiden, joilla ei ole markkinanoteerausta, käyvän osake-

kohtaisen arvon arvioidaan niiden korkeamman äänivalan johdosta olevan noteerattujen osakkeiden osakekohtaista markkina-arvoa olennaisesti korkeamman.

Lisäksi sijoituksiin sisältyy pitkäaikaisia sijoituksia, joissa markkina-arvo alittaa tasearvon.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot eivät sisällä merkittäviä eriä ja ne on kirjattu vuosikuluksi tilikaudelle.

Eläkemenot

Henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä.

Tuloksen vertailukelpoisuus

Tilikaudet ovat vertailukelpoisia keskenään.

Valuuttamääräiset erät

Yhtiöllä ei ole valuuttamääräisiä velkoja tai saatavia.

2. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT, 1000 EUR

	2018	2017		2018	2017
2.1 AINEELLISET HYÖDYKKEET					
Tontit					
Hankintameno 1.1.	1 904	1 904			
Lisäykset/vähennykset	-1 904	0			
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	1 904			
2.2 SIOITUKSET					
Osakkeet ja osuudet	Osakkeet kpl	Osakkuus yhtiössä %	Osuus äänistä %	Kirjanpitoarvo 2018	Kirjanpitoarvo 2017
Tytäryhtiöosakkeet					
Kelloniemen Kehitys Oy	330	100	100	64	64
Kelloniemen Aurinkoranta Oy	1 350	100	100	338	0
Osakkuusyhtiöosakkeet					
Atria Oyj, A-sarja	3 848 073			46 061	46 061
Atria Oyj, KII-sarja	4 020 200			21 808	21 808
Yhteensä Atria Oyj 31.12.2018	7 868 273	27,83	39,65	67 869	67 869
A-Rehu Oy	220	20	20	220	220
Kiinteistö Oy Rehukanava	300	50	50	300	300
Lisäys 2018	300			300	0
Yhteensä Kiinteistö Oy Rehukanava	600	50	50	600	300
Oy Feedmix Ab	362	20,3	20,3	729	729
Kiinteistö Oy Itikanmäki	41	41	41	2 050	2 050
Muut osakkeet ja osuudet					
A-Tuottajat Oy	108 416	1	0,5	1	1
Muut osakkeet ja osuudet				3 144	112
Osakkeet ja osuudet yhteensä				75 015	71 345
2.3 PITKÄAIKAISET SAAMISET	2018	2017	2.4 LYHYTAIKAISET SAAMISET	2018	2017
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	2 683	1 221	Myyntisaamiset	726	0
Yhteensä	2 683	1 221	Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	238	238
			Muut saamiset	68	23
			Siirtosaamiset	72	67
			Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 104	328

	2018	2017		2018	2017
2.5 OMA PÄÄOMA			Ylijäämä		
Osuuspääoma			Ylijäämä edellisiltä vuosilta 1.1.	8 470	6 545
Osuuspääoma 1.1.	7 503	7 735	Siirto vararahastoon	-157	-127
Osuuspääoman lisäys	1 509	988	Osuuspääoman koron maksu	-1 373	-1 090
Osuuspääoman vähennys:			Ylijäämä edellisiltä vuosilta 31.12.	6 940	5 328
maksettu edell.tilikaudella			Tilikauden ylijäämä	3 804	3 143
eronneille	136	204			
maksettu tilikaudella erotetuille			Oma pääoma 31.12.	79 007	76 998
ja eronneille	222	184			
tilikauden B-osuuksien palautus	0	832	2.6 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Osuuspääoma yht. 31.12.2018	8 654	7 503	Lainat rahoituslaitoksilta	500	1 000
Erittely osuuksittain:			Pitkäaikainen vieras pääoma yht.	500	1 000
Osuuspääoma A-osuudet	8 352	7 297			
Osuuspääoma B-osuudet	302	206	2.7 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Osuuspääoma yht. 31.12.2018	8 654	7 503			
A-osuudet sisältää tilikaudella 2018			Velat saman konsernin yrityksille		
eronneiden tuottajien saatavaa	130	110	Muut velat	62	63
Osuusmaksua perimättä	6 647	7 367	Yhteensä	62	63
Koko osuuspääoma 31.12.2018	15 301	14 870			
			Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	500	500
Osuuspääoma 1.1. kappaleet	45 060	44 648	Ostovelat	29	15
Muutos tilikaudella	1 308	412	Siirtovelat	58	131
Osuuspääoma 31.12. kappaleet	46 368	45 060	Muut velat	143	116
			Yhteensä	730	762
Rahastot					
Vararahasto 1.1.	61 024	60 897	Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	792	825
Arvonkorotuksen purku	-1 572	0			
Ed.tilikauden ylijäämästä	157	127			
Vararahasto 31.12.	59 609	61 024			

3. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT, 1000 EUR

3.1 LIIKEVAIHTO	729	99	Eläkevakuutusmaksut	-15	-3
Liikevaihdon jakautuminen			Muut lakisääteiset sos.kulut	3	5
toiminnoittain:			Henkilöstökulut yhteensä	412	465
Myynti	637	0			
Vuokratuotot	92	99	Henkilökunnan lukumäärä		
	729	99	keskimäärin	2	2
3.2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT			3.4 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Palveluveloitustuotot	43	38	Osinkotuotot omistusyhteys-		
Muut liiketoiminnan tuotot	1	2	yrityksissä	4 129	3 810
Tuotot poistetuista saamisista	1	-4	Tuotot muista pysyvien vastaavien		
Liiketoiminnan muut tuotot yht.	45	36	sijoituksista	14	30
			Korkotuotot	7	7
3.3 HENKILÖSTÖKULUT			Muut rahoitustuotot	229	212
Hallintoelinten palkat ja palkkiot	295	339	Korkokulut	11	25
Työntekijöiden palkat	129	124	Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	4 368	4 034

4. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT, 1000 EUR

4.1 VELAT JA VASTUUT			4.2 VAKUUKSET JA VASTUUT		
Takaus Oy Feedmix Ab:n puolesta	555	609	Kiinteistökiinnitykset		
Takaus Kiinteistö Oy Rehukanavan			Lainan vakuutena kiinteistö-		
puolesta	705	745	kiinnitys	0	2 975
A-Tuottajat Oy:n laskusaatavien			Osuuskunnan hallussa vapaana		
takaus/OP Yrityspankki Oyj	22 623	21 399	olevat haltijavelkakirjat	0	8 152
Lainat rahoituslaitoksilta	1 000	1 500	Arvopaperit		
			Atria Oyj:n A-sarjan osakkeita, kpl	1 987 000	

YLIJÄÄMÄN KÄSITTELY

Hallitus esittää kertyneen ylijäämän 10.743.604,93 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 3.803.787,64 euroa, käytettäväksi seuraavasti:

- Vararahastoon siirretään 190.189,38 euroa.
- Tilikauden alun maksetuille A-osuuksille maksetaan korkoa 20 % ja B-osuuksille 2 % sekä ylijäämän palautuksena 1,40 % sen mukaan kun jäsenet ovat käyttäneet hyväkseen osuuskunnan palveluita.
- Loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämättilille.

Tämän toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen sekä rahoituslaskelman esitämme hallintoneuvostolle ja edelleen edustajiston kokouksessa käsiteltäväksi.

Kuopiossa 1. päivänä huhtikuuta 2019

Jyrki Rantsi
puheenjohtaja

Pasi Korhonen

Mika Niku

Veli Hyttinen

Risto Sairanen

Ari Lajunen

Reijo Flink
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 8. huhtikuuta 2019

PricewaterhouseCoopers Oy, tilintarkastusyhteisö
Pekka Loikkanen, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lihakunnan edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Lihakunnan (y-tunnus 0171420-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2018–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia osuuskunnasta niiden Suomessa noudatettavien eettisen vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka he katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan osuuskunnan kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos osuuskunta aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea vaatimustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämistä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon osuuskunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidolisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä osuuskunnan kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei osuuskunta pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimam-

me tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kuopiossa 8.4.2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pekka Loikkanen, KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Lihakunnan hallintoneuvosto on tänään käsitellyt hallituksen kertomuksen vuoden 2018 toiminnasta. Hallintoneuvosto on yksimielisesti hyväksynyt sen sääntöjen mukaisesti edustajistolle esitettäväksi.

Hallintoneuvosto päätti yhtyä hallituksen ehdotukseen kertyneen ylijäämän 10.743.604,93 euroa, josta tilivuoden tilikauden ylijäämä on 3.803.787,64 euroa, käyttämisestä seuraavasti:

- Vararahastoon siirretään 190.189,38 euroa
- Tilikauden alun maksetuille A-osuuksille maksetaan korkoa 20 % ja B-osuuksille 2 % sekä ylijäämän palautusta 1,40 % sen mukaan kun jäsenet ovat käyttäneet hyväkseen osuuskunnan palveluita. Korkojen ja ylijäämän maksupäivä on 6.6.2019.
- Loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätilille.

Tämän toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen sekä rahoituslaskelman esitämme edustajiston kokouksessa käsiteltäväksi.

Kuopiossa 16. päivänä huhtikuuta 2019

Hannu Hyry
puheenjohtaja

Reijo Flink
sihteeri

Lihakunnan edustajisto käsitteli osuuskunnan tilinpäätöksen 17.4.2019 pidetyssä kokouksessa. Omassa puheenvuorossaan Reijo Flink jätti Lihakunnan edustajille jäähyväisiä toimitusjohtajan roolissaan. Lihakunnalle ja Itikka osuuskunnalle haetaan parhaillaan uutta toimitusjohtajaa Reijo Flinkin siirryttyä vuoden vaihteessa A-Tuottajat Oy:n ja A-Rehu Oy:n toimitusjohtajaksi. Lihakunnan hallintoneuvoston puheenjohtaja Hannu Hyry sai vastaanottaa edustajiston kiitokset ja kukkasen tässä tilaisuudessa jäätyään omasta pyynnöstään pois Lihakunnan hallinnosta. Uutena puheenjohtajana aloitti Jyrki Halonen Reisjärveltä.

ATRIA OYJ:N TOIMINNASTA Atria Suomi kasvoi vahvasti, raaka-ainekustannukset painoivat konsernin tulosta

Vuosi 2018 oli vahvan kasvun aikaa kansantalouksien näkökulmasta. Työllisyystilanne parani, tulevaisuuden usko ihmisillä oli hyvällä tasolla ja taloudellinen toimeliaisuus kasvoi.

Ruoka saadaan luonnosta, jos luonto sen meille antaa. Kasvukausi 2018 oli poikkeuksellisen kuiva laajalla alueella Eurooppaa. Peltojen sadot jäivät normaalia alhaisemmiksi, ja kaikkien pellosta peräisin olevien raaka-aineiden hinnat nousivat.

Kohonnut viljan hinta nosti ja nostaa edelleen lihan tuotantokustannuksia. Keskustelu ilmastonmuutoksesta ei ole merkittävästi vaikuttanut ihmisten osto- ja kulutuskäyttäytymiseen. Emme kuitenkaan saa olla piittaamattomia keskustelulle, emmekä etenkin itse ilmastonmuutokselle. Meidän on tunnistettava oma vastuumme luonnosta. Tärkeintä on tehdä käytännön toimenpiteitä, jotka pienentävät toimintamme ympäristövaikutuksia.

Atrialla onkin menossa joukko hankkeita, joiden päämääränä on muun muassa energiatehokkuuden parantaminen, prosessihävikin pienentäminen ja pakkausmateriaalien käytön optimointi. On kiinnostavaa, että ympäristön kannalta suotuisat ratkaisut ovat usein jopa lyhyessäkin ajanjaksossa taloudellisesti järkeviä. Esimerkiksi heikko energiatehokkuus on turha kustannus.

Ihmiset syövät entistä enemmän kananlihaa ja valmista ruokaa. Nämä tuotekategoriat ovat kasvun ajureita. Elämäntapamme edellyttää maistuvaa ruokaa nopeasti. Haluamme minimoida ruoan laittoon käytetyn ajan erityisesti arkena. Viikonloppuisin tilanne voi olla täysin päinvastainen. Atrian strategiaa on olla mukana kaikissa ruokahetkissä tarjoamalla ruokaratkaisuja ja valmistusaineita sekä arkeen että juhlaan.

Suomessa markkina-asema vahvistui

Atrian liikevaihto vuonna 2018 oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Liikevaihdon kasvua pienensi heikentyneet Ruotsin kruunun ja Venäjän ruplan arvot suhteessa euroon. Erittain myönteistä oli liikevaihdon kehitys Suomessa, jossa Atria ylitti ensimmäisen kerran miljardin euron rajan. Liikevoitossa emme saavuttaneet edellisen vuoden voittoa. Kannattavuus Suomessa sekä Tanska & Viro-liiketoiminta-alueella olivat tavoitteiden mukaisia, mutta Ruotsin ja Venäjän tulokset jäivät tavoitteista.

Suomessa Atrian markkina-asema vahvistui, ja erityisesti Atrian omilla tuotemerkeillä kauppa kävi sujuvasti. Asiakkaamme ja kuluttajat tarvitsevat edelleen merkkituotteita.

Myönteinen yleinen talouskehitys on tuonut mukanaan myös kielteistä – monien ostopalveluiden ja materiaalien hinnat ovat olleet nousussa. Inflaatio ei ole kadonnut.

Ruotsin tulosta heikensi kaksi tekijää. Ruotsalaisen liharaaka-aineiden hinta oli koko vuoden yli keskimääräisen eurooppalaisen tason ja siipikarjaliiketoiminnan kannattavuus oli heikko. Uusittu siipikarjatehdas toimi teknisesti hyvin, joskin teknisen käynnissäpidon kustannustaso oli jonkin verran koholla. Tärkein kysymys on optimoida linnun kaikkien osien käyttö ja hakea kullekin ruhon osalle paras mahdollinen käyttö ja hinta. Uusi tehdas ja ennestään vahva liiateollisuus Ruotsissa antavat optimointiin hyvät mahdollisuudet.

Tanska & Viron kannattavuus oli hyvä

Tanska & Viro suoriutui varmasti ja kannattavuus oli hyvä. Tanskassa otettiin käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä osana koko konser-

Atria-konsernin tunnusluvut

Milj. €	2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto	1 438,5	1 436,2	1 351,8	1 340,2	1 426,1
Liikevoitto	28,2	40,9	31,8	28,9	40,6
Liikevoitto-%	2,0	2,8	2,3	2,2	2,8
Osakekohtainen tulos, €	0,58	0,92	0,65	0,49	0,93

Atria Suomi Oy:n tunnusluvut

Milj. €	2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto	1 019,2	986,4	932,3	929,0	945,5
Liikevoitto	36,7	36,3	24,2	29,8	33,6
Liikevoitto-%	3,6	3,7	2,6	3,2	3,6

Atria juhlisti näyttävästi kiinalaista uutta vuotta Helsingin Kansalaistorilla. Tänä vuonna Atrian odotukset ovat erityisen isot Kiinan markkinoille, sillä Kiinassa on alkamassa sian vuosi.

nia koskevaa uudistusta. Kilpailu markkinoilla on poikkeuksellisen kovaa, mutta kovassa kilpailussa Atria säilytti markkinajohtajan aseman Tanskassa. Virossa alkuvuosi meni hyvin. Loppuvuodesta kohonnut viljan hinta ja siitä seurannut sianlihan tuotantokustannuksen nousu heikensi kannattavuutta. Markkina-asema Virossa vahvistui.

Venäjän tulos jäi tavoitteista. Alkuvuosi kesään saakka oli odotusten mukainen, mutta kesän aikana ja syksyllä tapahtuneet raaka-aineiden hintojen nousut veivät tuloksen tappiolle. Raaka-ainekustannukset olivat yli 30 % korkeammat kuin vuonna 2017. Venäläisen kuluttajan ostovoiman kehitys oli heikompaa kuin muilla Atrian kotimarkkinoilla. Palkkojen nousu ei kattanut hyödykkeiden hintojen nousua.

Terve Kasvu toimii

Kaiken kaikkiaan voimme olla tyytyväisiä siihen, että Terveen Kasvun strategiamme on osoittautunut toimivaksi pelikirjaksi. Liikevaihtomme on kasvanut tasaisesti usean vuoden ajan ja tulokset kehitys on ollut myönteistä. Olemme pitkäjänteisesti ja tinkimättömästi toteuttaneet strategiaamme, ja ketterästi pystyneet muuntautumaan haasteellisiin toimintaympäristön muutoksissa.

Kiitän asiakkaitamme, osakkeenomistajiamme, atrialaisia ja yhteisöjä kumppaneitamme vuodesta 2018.

Seinäjoella maaliskuussa 2019

Juha Gröhn
toimitusjohtaja, Atria Oyj

Terveen Kasvun -strategia

Atrian strategisena tavoitteena on kannattavuuden parantaminen, kasvun vauhdittaminen ja yhtiön omistaja-arvon pitkäjänteinen lisääminen.

Atria pyrkii kasvamaan ensisijassa orgaanisesti, olemassa olevia liiketoimintoja kehittämällä ja kasvattamalla.

la. Kasvua pyritään vauhdittamaan kehittämällä uusia tuotesegmenttejä ja laajentamalla uusille markkina-alueille.

Orgaanisen kasvun ohella Atria kartoittaa aktiivisesti yritysostojen ja muiden Tervettä Kasvua tuovien jäs-

jestelyjen mahdollisuuksia. Ne voivat täydentää nykyisiä liiketoimintoja tai myös avata täysin uusia tuotesegmenttejä tai markkina-alueita.

Atria johtaa Terveen Kasvun strategiaansa kolmen pääteeman kautta.

ALKUTUOTANTOYHTIÖIDEN TOIMINNASTA

Pääpaino tulevaisuuden kilpailukyvyyn varmistamisessa

Atria jalosti viime vuonna kaikesta Suomessa tuotetusta lihasta 44,5 prosenttia, kasvua edellisvuodesta oli 0,5 prosenttia. Lihan kokonaishankinta oli noin 173 miljoonaa kiloa. Sillä määrällä Atria on selvästi Suomen suurin lihanjalostaja, markkinajohtaja kaikissa lihalajeissa. Kumulatiivisesti korkein hankintaosuus oli siipikarjassa, noin 49 prosenttia ja nauta hieman sen alle, noin 48,5 prosenttia.

Atria on määrätietoisesti kasvanut sekä siipikarjan että naudan hankinnassa. Sian osalta ketju on ollut suljettuna uusilta tuottajilta jo useita vuosia, ja tuotantoa ohjataan kulusvetoisesti kuten myös siipikarjanlihan tuotantoa. Siipikarjanlihan osalta markkinakasvu on antanut mahdollisuuden tuotannon lisäykseen. Sian hankinta kääntyi selvään laskuun eläintautitapauksen seurauksena. Naudan kohdalla on tehty määrätietoista hankinnan lisäystä, ja hankintaosuus lähentelee jo puolta Suomen kokonaistuotannosta.

Koko tuotantoketjua vahvistettu

Alkutuotantoketjun kilpailukykyä on vahvistettu monin tavoin. Ketjun tehokkuuden lisääminen alkaa hyvästä peltoviljelystä jatkuen jokaisen eläimen hyvään ruokintaan kaikissa

kasvun vaiheissa aina teurastukseen saakka. Myös koko ketjun logistiikan tehokas hyväksikäyttö on edesauttanut, että tuotantoketjun kokonaishankinta on saatu taas harppaus eteenpäin. Monet vuoden aikana syntyneet investoinnit ovat varmistaneet sen, että tuotanto-olosuhteet kaiken aikaa keskimäärin paranevat ja syntyville porsaille ja vasikoille on hyvät ja riittävät kasvupaikat.

Atrian sikaleikkaamon viimeinen tehostusvaihe on nyt valmis, ja tästä eteenpäin on lupa odottaa kansainvälisesti erittäin kilpailukykyistä sian teurastus- ja leikkuutoimintaa.

Ilmastokeskustelussa on jäänyt täysin huomiotta tuottamamme ruuan puhtaus

Kulunutta vuotta väritti hyvin voimakas ilmastokeskustelu ja alkutuotannon voimakas syyllistäminen hiilidioksidipäästöjen osalta. Lehmän pieruista on tehty syntipukki. On syntynyt äärettömän vääristynyt kuva, että lopettamalla kotieläintuotanto Suomessa, maapallon tulevaisuus voitaisiin turvata. Samaan aikaan maailman suurin sianlihantuottajamaa Kiina painii ilmeisen laajalle levinneen sikaruton kanssa. Kansakunnalle pitäisi saada ruokaa. Sitä voitaisiin tur-

vallisesti tuottaa erityisesti Suomessa. Suomessa onkin keskustelu saatava oikeille urille. On syytä selvittää, kuinka paljon ruuan tuotantoa voidaan Suomessa lisätä ja korvata sillä ruuan saantia niille kansakunnille, joilla itsellään ei ole mahdollisuutta syystä tai toisesta ruokaa tuottaa. Meillä on kaikki, mitä puhtaan ja turvallisen ruuan tuottamiseen tarvitaan. Puhtaat vedet, maat, ilmasto ja erittäin ammattitaitoiset viljelijät sekä lisäksi huippulaadukas teollinen koneisto sitä jalostamaan. Siis uusi katse tulevaisuuteen ja kehittämään toimialaa entistä pontevammin.

A-Rehu jatkaa vahvasti kasvu-uralla

A-Rehun vuosi jatkui myönteisissä merkeissä. Liikevaihto ja volyymit nousivat jälleen uuteen ennätykseen. Liikevaihto oli noin 130 miljoonaa euroa ja toimitettujen volyymien määrä nousi yli 623 miljoonan kilon. Jatkoimme voimakasta tilakohtaista ruokinnan osaamisen ja tehostamisen polkua. Monen atrialaisen tilan tuotosluvut on saatu tehokkaalla A-Rehun ruokinnalla huippulukemiin. A-Rehulla on maan parhaat ruokinnan ammattilaiset, ja tulokset ovat sen mukaisia. Valitettavasti on vielä yksittäisiä tiloja, jotka eivät ole kokeilleet oman karjansa tuotannon rajoja. A-Rehun rehuilla

A-Rehulla on Suomen parhaat ruokinnan ammattilaiset takaamassa parhaan mahdollisen ruokintaosaamisen hyötyjen saattamisesta tilatasolle asti.

genetiikan antamat maksimit saadaan varmimmin käyttöön.

Yhteistyö valiolaitosten maito-osuuskuntien kanssa on edennyt mit-tavin harppauksin. MaitoAkatemian -til-laisuuksia on pidetty eri puolilla Suo-meaa. Hyvät palautteet tilaisuuksis-ta ovat parasta antia. Se myös haas-taa meitä toimijoita, että miten tästä eteenpäin. Kehityspolku ei saa sam-maloitua, vaan sitä pitää talloa entistä tiuhemmin ja entistä tarkemmilla as-keilla. Yhteistyö on selvästi suuri voi-mavara. Henkilöstölle se on ollut suu-ri ponnistus monine tilaisuuksineen, ja tässä yhteydessä pitää antaa tun-nustus hyvin tehdystä työstä.

Kehitystyö jatkuu tilojen kanssa ti-i-ssä yhteistyössä. Olemme selvittä-mässä ketjun kannattavuutta lihan-tuotantosuunnittain. Sikatiloja koskien ensimmäiset tulokset on saatu. Selvi-tys jatkuu nyt naudan osalta. Myö-hemmin arvioimme, mitkä ovat ne toimet, joilla lihantuotannon pitkän ajan kannattavuutta voidaan parantaa.

Seinäjoella toukokuussa 2019

Reijo Flink
toimitusjohtaja
A-Tuottajat Oy, A-Rehu Oy

LIHABAROMETRI

TAMMI-JOULUKUU 2018

Luullisena lihana*

milj. kg (suluissa I-XII / 2017)

*) joulukuun vienti ja tuonti arvioitu

6.5.2019

LIHA YHTEENSÄ

Tuotanto	393,0	
Kulutus	431,0	
*) Vienti	(52,6)	42,3
*) Tuonti	(84,7)	86,3

Kulutuksen kotimaisuusaste: 80,0 %

SIANLIHA

Tuotanto	168,4	
Kulutus	177,4	
*) Vienti	(32,3)	21,9
*) Tuonti	(32,6)	33,6

Kulutuksen kotimaisuusaste: 81,0 %

NAUDANLIHA

Tuotanto	86,4	
Kulutus	107,0	
*) Vienti	(3,7)	4,5
*) Tuonti	(25,8)	27,0

Kulutuksen kotimaisuusaste: 74,8 %

SIIPIKARJANLIHA

Tuotanto	136,5	
Kulutus	141,3	
*) Vienti	(16,7)	15,8
*) Tuonti	(22,2)	22,0

Kulutuksen kotimaisuusaste: 84,4 %

KARITSA

Tuotanto	1,0	
Kulutus	2,0	
*) Vienti	(0,0)	0,0
*) Tuonti	(1,0)	1,0

Kulutuksen kotimaisuusaste: 49,7 %

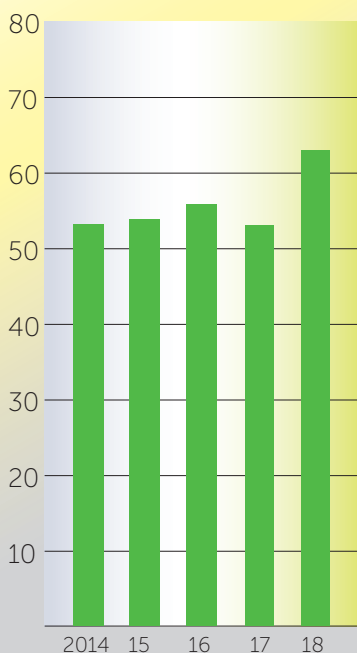
*Luullisesta lihasta luutonta 80%, lisäksi kypsennysvälikki vaihtelee 10-30% tuotteesta riippuen

muutos-% edelliseen vuoteen

KANTAR TNS

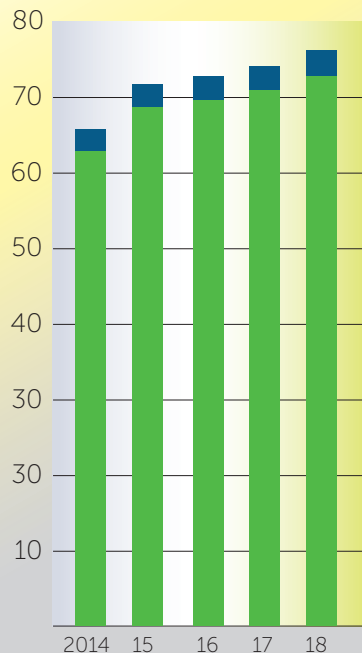
Kantar TNS Agri Oy

Atria-Chick Oy:n
siipikarjanlihan
sopimustuotanto (milj. kg)

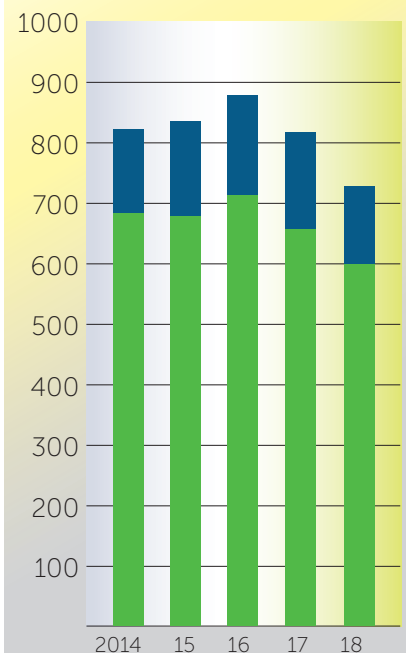
Vasikkavälitys (1000 kpl)

Pohjanmaan Liha
A-Tuottajat Oy

Porsasvälitys (1000 kpl)

Pohjanmaan Liha
A-Tuottajat Oy

Naudanlihan tuotanto ja kulutus kasvoivat hieman Suomessa vuonna 2018. Naudanlihaa tuotettiin 86,4 miljoonaa kiloa ja kulutettiin 107,2 miljoonaa kiloa. Naudanlihan tuonti kasvoi 27,2 miljoonaan kiloon, ja kulutuksen kotimaisuusaste painui alle 75 prosentin.

Vuoden 2018 lopussa Suomessa oli 264 000 lypsylehmää (-7 000 kpl edellisvuoteen verraten) ja 58 000 emolehmää. Vasikoita syntyi 311 000 eli 2 500 vasikkaa vähemmän kuin vuonna 2017.

AtriaNauta -palvelu hankki 42,2 miljoonaa kiloa naudanlihaa Atrian jalostettavaksi ja markkinoitavaksi vuonna 2018. Hankintaosuutemme oli 48,4 prosenttia Suomessa tuotetusta naudanlihasta. Kuivan kesän jälkeen teurastarjonta nousi vuoden lopulla, ja teurastuksia siirtyi vuoden 2019 puolelle.

Tuottajahinnat nousivat vuonna 2018: sonninin hinta nousi 3 prosenttia ja hiehon ja lehmän hinta 7–10 prosenttia. Vuoden 2018 lopulla Suomi oli naudan tuottajahinnoissa Euroopan keskihintoja korkeammalla, kun Euroopassa naudan hinta lähti laskuun vuoden puolivälissä.

Atrian vasikkavälitys kehittyi myönteisesti vuonna 2018. AtriaNauta välitti runsaat 64 000 vasikkaa maitotiloilta ja 12 000 pihvivasikkaa emolehmätiloilta lihatiloille kasvamaan. Atrian osuus

teurastamoiden vasikkavälityksestä oli 58 prosenttia.

Investointeja rajoitettiin ja tuotannosta poistui kasvatuspaikkoja. Kasvatuspaikkojen määrä laski 400 kpl Atrian ketjussa. Investointeja suunnattiin emolehmätuotannon kehittämiseen. Atrian Emolehmä 2020 -ohjelmassa syntyi 3 700 uutta emolehmäpaikkaa.

Vuonna 2018 A-Tuottajien kehittämishankkeet TulsNa Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa sekä TuPoNahanke Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla jatkoivat aktiivista kolmatta toimintavuotta. Uutena hankkeena aloitti toimintansa Tuottava nautatilan nurmi eli NurmiNauta -hanke, jossa pienryhmätoiminnalla kehitetään naudanlihaa tuottavien tilojen nurmirehun tuotantoa ja laiduntamisen käytäntöjä kuudessa maakunnassa: Pohjanmaa, Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala. Vuoden 2018 aikana hankkeissamme toimi yli 40 pienryhmää ja hankkeiden toimintaan oli osallistunut yli 600 tilaa vuoden 2018 loppuun mennessä.

AtriaNauta jatkoi vahvaa panostusta suomalaisten maitotilojen kehittämiseen vuonna 2018. Maitoakatemian yhteistyö laajentui Pohjolan Maidon, ItäMaidon ja Maitosuomen lisäksi Tuottajain Maidon alueelle. Maitotilojen pienryhmissä oli mukana yli 700 maitotilaa.

Nautojen terveys ja hyvinvointi katavassa syynissä

Jatkoimme vuonna 2018 eläinten hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan alkutuotannossa sekä Nasevan että koko tuotantoa koskevan välitys- ja teurastietoihin pohjautuvan hyvinvointimittarin perusteella. Seuraamme eläinten kuolleisuutta, kasvuja ja teuraspainoja Atrian kasvatusketjussa. Asetettujen rajojen ylityksiä todettiin 12 prosentilla tiloista (vs. 13 % v. 2017). Hälytysrajat ylittäneitä tiloja opastettiin kirjattujen toimintatapojen mukaisesti tuotannon tason ja eläinten hyvinvoinnin parantamiseen.

Nasevan kautta keräämämme eläinten hyvinvointia ja terveyttä koskevan tiedon laajuus ja toiminnan taso ovat ainutlaatuisia koko maailmassa. Tämä luo loistavan pohjan tilakohtaisten kehityskohteiden löytämiseen sekä koko alkutuotantoa kattavaan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin seurantaan ja lisäarvotekijöiden hyödyntämiseen lopputuotteiden erilaistamisessa. Eläinten hyvinvoinnin kannalta tärkeät käyttäytymisasiat olivat Nasevassa käytettävien mittarien osalta hyvällä tasolla. Kehitimme verkkopalveluita ja järjestelmämme mahdollisuuksia hyödyntää Nasevan tietoja mahdollisimman sujuvasti. Käytännön ratkaisujen toteuttaminen jää työn alle.

Broilerituotannossa vuosi 2018 jatkui Suomessa kehittyvänä niin tuotannon kuin kulutuksenkin osalta. Tuotanto kasvoi noin 5 prosenttia ja oli 128 miljoonaa kiloa. Kulutus kasvoi puolestaan 4 prosenttia 130 miljoonaa kiloon. Sekä vienti noin 15 miljoonaa kiloa että tuonti noin 18 miljoonaa kiloa olivat suunnilleen edellisvuoden tasolla. Kulutuksesta kotimaista broileria oli noin 86 prosenttia; kasvua oli noin prosentin verran. Kotimaisen tuotannon kasvu oli alkuvuonna lähes olematonta, mutta kiihtyi loppuvuotta kohden. Alkuvuodesta oli jopa ajoittaista pulaa tietyistä tuotteista vähittäiskaupoissa, mutta tilanne korjaantui kevään kuluessa. Tuonti suuntautui edelleen ravintoloihin ja suurkeittiöihin. Toukokuussa 2019 tuleva lihan alkuperämaan ilmoituspakko laajenee koskemaan myös ravintoloita. Automaattisesti saatavilla oleva alkuperämaa toivottavasti vaikuttaa positiivisesti kuluttajan valintoihin kotimaisen lihan hyväksi. Kesän kuivuudesta johtuen viljojen satotasot jäivät alhaisiksi ja syksyllä viljojen hinnat nousivat merkittävästi. Tästä seurasi luonnollisesti tilojen rehukustannuksien kova nousu, jonka vaikutusta tuottajahintojen korotuksilla on kyetty paikkaamaan.

AtriaChickin teurastus oli vuonna

2018 emot mukaan lukien noin 62,9 miljoonaa kiloa broileria.

Teurastusmäärä kasvoi voimakkaasti, noin 10 miljoonaa kiloa eli 19 prosenttia. Tuotantotauot olivat lyhyitä koko vuoden. Kesällä kasvatuserien välillä oli noin viikon tauot ja muuna aikana noin puolitoista viikkoa. Ketjua laajennettiin muutamalla broilerikasvattamon laajennuksella. Broilerin keskipaino Nurmossa teurastetuilla broilereilla oli 1,77 kiloa ja kasvatusaika 36,7 päivää.

Sahalahdessa tuotettiin pääasiassa grillibroilereita ja niiden keskipaino teurastuksessa oli 1,36 kiloa ja ikä noin 32,2 päivää. Loppuvuodesta keskipainoja laskettiin hieman rehua laimentamalla. Emoaines oli pelkästään Ross 308 -rotua, ja emountuvikot tulivat Ruotsista. Emonuorikkoja kasvattaa kuusi tilaa, siitosmunien tuottajina on 11 tilaa ja broileritiloja on 84.

Suomessa kalkkunan tuotanto kasvoi edellisvuoden tapaan noin prosentin ja päättyi 8,1 miljoonaan kiloon. Kulutus puolestaan nousi noin 7 prosenttia 10,5 miljoonaan kiloon. Vientiä oli miljoona kiloa, jonkin verran vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tuonti oli hiukan edellisvuotta korkeampi, noin 3,9 miljoonaa kiloa.

Itikka osuuskunnan ja tuottajien

omistama ja A-Rehun toiminnasta vastaava broilerirehutehdas valmisti eri siipikarjarehuja ennätykselliset noin 120 miljoonaa kiloa. Kahdella linjalla tämä alkaa olla kapasiteettin maksimirajoilla. Omassa rehutehtaassa valmistetaan kaikkia broileriketjun tarvitsemia rehuja. Loppuvuodesta käynnistettiin esiselvitys kolmannen linjan rakentamisesta siipikarjarehutehtaalle. Sillä saataisiin ketjuun väljyyttä ja kasvuvaraa. Kolmannen linjan rakentaminen alkoi vuodenvaihteessa.

Rehujen kehittäminen ja työ kotimaisen valkuaisen lisäämiseksi ruokinnassa jatkuvat. Herneen käyttö rehuissa kasvoi edellisvuodesta, ja se jälleen pienensi soijan osuutta rehu-seoksissa.

Atria teki myös päätöksiä uusista investoinneista siipikarjatuotantoon. Suurimmat kohteet ovat uudet fileelinjat sekä Nurmoon että Sahalahteen. Nurmoon investoidaan myös uuteen reisileikkuulinjaan, joka parantaa merkittävästi luuttoman reiden osuutta. Myös omalle hautomolle investoidaan muutama uusi hautomo- ja kuorijakone lisäkapasiteetin saavuttamiseksi. Nämä kaikki investoinnit toteutuvat vuoden 2019 alkupuoliskolla.

Vuonna 2018 Atria teurasti noin 67 miljoonaa kiloa sikaa, josta emakkoa oli noin 2,3 miljoonaa kiloa. Sikamarkkinat olivat kaksijakoiset. Kotimaassa hinnat elpyivät noin 2,5 prosenttia edellisvuodesta. Vientihinnat puolestaan laskivat merkittävästi pääosin Kiinan heikentyneen kysynnän seurauksena, ja kun samaan aikaan tuotanto kasvoi Euroopassa.

Kysyntävoittoisuus vahvisti porsaiden hintaa noin 5,3 prosenttia. Jo 2017 alkanut porsaspula paheni ikävän tautitapauksen takia. Tilannetta paikattiin nostamalla teuraiden keskipainoa ja pidentämällä lihasikaloiden kasvatusaikaa noin viikolla. Kuivuudesta seurannut heikko sato Suomessa ja koko Pohjois-Euroopassa aiheutti viljan hintaan voimakkaan nousun, joka nosti syksystä lähtien sianlihan tuotantokustannuksia ja aiheutti haastavia tilanteita etenkin tiloille, joilla ei ole omaa peltoviljelyä.

Tuottavuuden nousu hidastui, mutta trendi oli kuitenkin edelleen positiivinen. Kuuma kesä aiheutti hetkellisen notkahduksen etenkin lihasikojen päiväkasvuihin, mutta parempilaatuinen vilja käänsi päiväkasvut kaikkien aikojen huippuunsa vuoden lopulla.

Atria Sika -palvelu

Atria Sika -palvelun päätehtävänä on rakentaa yhdessä tuottajien kanssa kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihan tuotantoketju sekä tarjota tuottajille A-Rehun kautta kullekin tilalle soveltuvimmat rehut ja rehukonseptit. Näissä onnistuessamme turvaamme sekä määrällisesti että laadullisesti riittävän sianlihan saannin Atrialle.

Vuonna 2018 kävimme lukuisia keskusteluja sopimustilojemme kanssa pitkän aikavälin kehityksestä. Tavoitteena on yhteensovittaa mahdollisimman hyvin tuottajiemme ajatukset ja Atrian sianlihan tarpeet. Monet asiakastilamme ilahduttavasti suunnittelevat tuotannon kehittämistä myös merkittävien investoinnein. Me osaltamme haluamme sparrata ja mahdollistaa kaikkien sopimusasiakkaiden menestymisen sikataloudessa pitkälle tulevaisuuteen. Markkinat tietysti haastavat ketjuamme, mutta vahvala pitkäjänteisellä kilpailukykyä kehittävällä otteella voimme menestyä.

Sikarehuissa vahvistimme markkinaosuutta entisestään etenkin etelässä. A-Rehun toimintaperiaatteena sikarehuissa on maksimoida tilan omien rehukomponenttien käyttöä. Teollisten rehujen lisäksi välitämme

ja samalla hyödynnämme asiakkaidemme rehureseptiikassa merkittäviä määriä muun elintarviketalouden sivuvirtoja. Atrialainen sikaketju onkin hyvä esimerkki toimivasta kiertotaloudesta. Kaikissa tilanteissa pyrimme siihen, että rehumme ovat panos-tuotos -suhteeltaan kilpailukykyisiä. Me emme myöskään muuta ja halvenna rehuissa käytettyjä raaka-aineita, jos näillä on negatiivisia vaikutuksia tuottavuuteen.

Pidimme vuoden lopulla Sika-Summit -nimisen kehittämistapahtuman. Haimme siinä pohjaa tekemisiimme tuleville vuosille. Päivien lopputuloksena voi todeta, että haluamme yhdessä tuottajiemme kanssa kääntää alan negatiivisen julkisuuskuvan paremmaksi, hyödyntää alalta kertyvää tietoa entistä paremmin ja vahvistaa kaikkien tuottajiemme osaamista liiketoiminnan kehittämisessä ja johtamisessa. Näitä asioita tulette näkemään myös AtriaSika-tiimin tekemisessä tulevana vuosina.

AtriaSika -laatu 2018

Kiinanvienti, Antibioottivapaat AtriaPerhetilat, Afrikkalainen sikarutto sekä mielipidevaikuttaminen määrittivät AtriaSika -laadun tekemisen vuonna 2018. Kiinan vientispesifikaatioiden mukainen tekeminen toteutui hyvin, ja pääosa teurasvolyymin täyttää nyt nämä vaatimukset. AtriaPerhetilojen tuotanto eteni suunnitellusti, ja vuoden 2018 aikana olemme edelleen kehittäneet näitten avaintilojemme terveydenhuolto- sekä bioturvallisuustoimenpiteitä. Merkittävässä ketjumme porsastuotantoyksikössä keväällä 2018 todettu salmonella muistutti tinkimättömän bioturvallisuustyön tärkeydestä. Kesällä 2018 saatiin Sikavan uusi sikahyvinvointimittaristo valmiiksi, ja tämä yhdessä vuoden aikana käynnistettyjen vapaaimetyksiköitten kanssa antaa hyvät eväät Atria-ketjun sikojen hyvinvoinnin kehittämiseen tulevaisuudessa. Jatkoimme porsaiden ehjähäntävaikuttamistyötä kotimaassa ja EU:ssa – ja nyt on havaittavissa viitteitä siitä, että EU:ssa alettaisiin kohta noudattaa parikymmentä vuotta voimassa ollutta hännäntypistyskieltoa.

A-TUOTTAJAT OY:N OSAKKEENOMISTAJAT

Atria Oyj
Itikka osuuskunta
Lihakunta
Osuuskunta Pohjanmaan Liha

HALLITUS, TOIMITUSJOHTAJA, TILINTARKASTAJAT

Hallitus

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Esa Kaarto, maanviljelijä, agronomi, Vaasa, hallituksen puheenjohtaja 2.5.2018 asti
Jyrki Rantsi, maanviljelijä, Lapinlahti, hallituksen puheenjohtaja 2.5.2018 alkaen, hallituksen varapuheenjohtaja 2.5.2018 asti
Pasi Ingalsuo, maanviljelijä, agrologi, Kokkola, hallituksen varapuheenjohtaja 2.5.2018 alkaen
Kjell-Göran Paxal, maanviljelijä, agrologi, Mustasaari
Mika Asunmaa, maanviljelijä, Alavus 26.4.2018 alkaen
Mika Niku, maanviljelijä, Haapavesi
Mika Ala-Fossi, toimitusjohtaja, Ilmajoki
Christer Storfors, maanviljelijä, Maalahti

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Risto Sairanen, maanviljelijä, Luumäki
Ahti Ritola, maanviljelijä, Kurikka
Jan Anderssen, maanviljelijä, Pedersöre
Mika Asunmaa, maanviljelijä, Alavus 26.4.2018 asti
Lassi-Antti Haarala, maanviljelijä, Humpkala
26.4.2018 alkaen
Veli Hyttinen, maanviljelijä, Pudasjärvi
Nina Ojaniemi, talousjohtaja, Seinäjoki
Ola Sandberg, maanviljelijä, Pedersöre

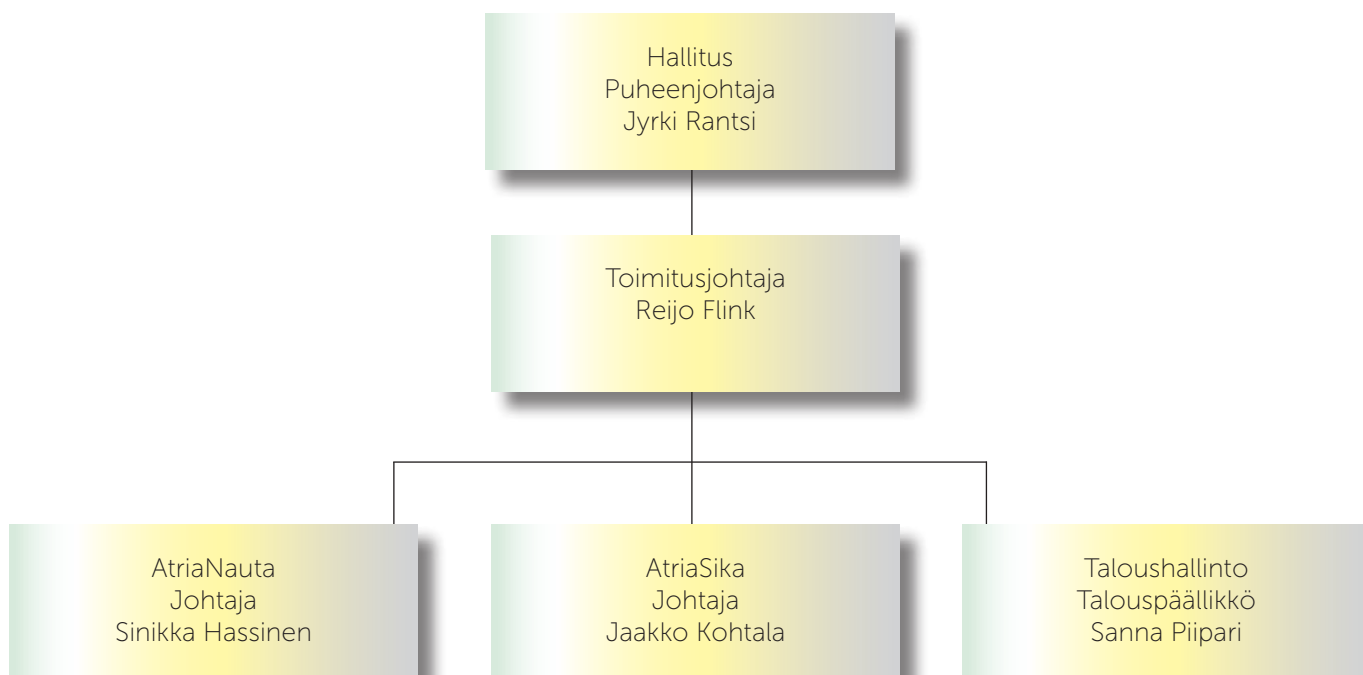
Toimitusjohtaja

Jari Leija, Seinäjoki 20.12.2018 asti
Reijo Flink, Seinäjoki 20.12.2018 alkaen

Tilintarkastajat

PricewaterhouseCoopers Oy, tilintarkastusyhteisö, Helsinki
Päävastuullinen tilintarkastaja Samuli Perälä, KHT

ORGANISAATIO, YLIN JOHTO (31.12.2018)

TASE, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	2	22
Aineelliset hyödykkeet	74	17
Sijoitukset		
Osakkeet	354	354
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	430	393
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset	6 892	7 955
Lyhytaikaiset saamiset	102 001	102 349
Vastaavaa yhteensä	109 322	110 697
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	108	108
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	2 337	2 284
Tilikauden voitto (tappio)	61	53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 506	2 445
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	45 000	45 000
Lyhytaikainen vieras pääoma	61 816	63 251
Vastattavaa yhteensä	109 322	110 697

TULOSLASKELMA, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
LIKEVAIHTO	102 768	101 594
Liiketoiminnan muut tuotot	1 405	1 321
Materiaalit ja palvelut	-95 702	-94 898
Henkilöstökulut	-3 713	-3 726
Poistot ja arvonalentumiset	-45	-26
Liiketoiminnan muut kulut	-5 317	-4 933
LIKEVOITTO / -TAPPIO	-605	-668
Rahoitustuotot ja -kulut	-834	721
VOITTO / TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 439	54
Tilinpäätössiirrot	1 500	0
Tuloverot	0	0
TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO	61	53

RAHOITUSLASKELMA, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)

	2018	2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	105 762	97 504
Muista tuotoista saadut maksut	1 405	1 321
Maksut liiketoiminnan kuluista	-115 012	-100 794
Konsernitilin muutos	8 751	1 274
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	906	-696
Maksetut rahoituskulut netto	-832	715
Maksetut välittömät verot	8	-23
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	82	-4
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-82	4
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-82	4
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Tilinpäätössirrot	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
Rahavarat tilikauden alussa	0	0
Rahavarat tilikauden lopussa	0	0

FINNPIG OY:N TOIMINNASTA

Siemenen myynti uusiin ennätyksiin

Finnpig Oy:n siemenen myyntin kasvu jatkui, ja vuonna 2018 saavutimme kaikkien aikojen suurimman siemenen myyntimäärän, 298 000 annosta. Omistajien sikaketjuissa Finnpigin siemenen osuus kaikista tiineytyksistä oli yli 90 prosenttia. Parhaat kiitokset kaikille asiakkaillemme!

Vuosi 2018 sujui suunnitelmien mukaan eikä merkittäviä yllätyksiä tullut. Karjuasema on yli kymmenen vuotta vanha, ja pieniä ylläpitoinvestointeja suunnitellaan ja tehdään lähivuosina.

Jalostus

Finnpig jatkaa yhteistyötä molempien eläinaineksen toimittajien, Topigs Norsvinin ja DanBredin, kanssa. Topigs Norsvin on maailman toiseksi suurin ja DanBred kolmanneksi suurin sianjalostusorganisaatio. Molemmat menestyvät hyvin Suomen kaltaisilla korkean kustannustason markkinoilla.

Genominen valinta on lunastanut sille asetetut tavoitteet. Jalostus on nopeutunut 20–30 prosenttia aiempaan verrattuna. Jalostus alentaa sianlihan tuotantokustannusta yli kaksi euroa/lihasika/vuosi. Sian jalostuksessa on kova kilpailu, ja jalostusorganisaatioiden yhdistymiskehitys jatkuu. Finnpigin genetiikan toimittajat pärjäävät kilpailussa erittäin hyvin.

Danish Agriculture & Food Council sai viime vuonna valmiiksi pitkään työstyty eläinaineksen myyntiin uudistamisen. Finnpig oli DanAvlin jälleenmyyjä, ja ostimme eläinaineksen suoraan jalostusorganisaatiolta. Muutoksen myötä lähes kaikki jälleenmyyjät muuttuivat uuden myyntiyhtiön, DanBred P/S:n agentteiksi. Keväällä Finnpig ja DanBred P/S allekirjoittivat sopimuksen eläinaineksen hankinnasta. Tanskalaisen eläinaineksen käyttö jatkuu. Valitettavasti muutos nostaa eläinaineksen hintaa noin 25 prosenttia kolmen vuoden aikana.

Topigs Norsvin siirtää jalostustoiminnot Hollannista Norjaan ja Kanadaan parantaakseen jalostuspopulaation terveystasoa. Norjaan kes-

Finnpig Oy on vakiinnuttanut asemansa omistajiensa sikaketjuissa. Omistajaketjujen sikaloissa Finnpigin toimittaman siemenen käyttö on jo yli 90 prosenttia kaikissa tiineytyksissä. Heikki Hassinen osoittaaakin kiitokset kaikille Finnpigin asiakkaille, jotka ovat mahdollistaneet tämän kehityksen.

kitetään maatiais- ja duroc-rotujen jalostus ja Kanadaan Z-linjan (yorkshire) ja Tempo-isälinjan jalostus. Topigsin ja Norsvinin erilliset duroc-linjat yhdistetään. Lähivuosina voidaan odottaa erittäin nopeaa kehitystä Topig Norsvinin durocissa. Topigs Norsvin rakensi Kanadaan suuren karjutestiaseman, joka kapasiteetti on 7 500 karjua vuodessa. Karjujen yksilöllinen rehunkulutus ja kasvu mitataan 40–120 kilon elopainossa ja kaikki karjut kuvataan CT-skannerilla.

Keinosiemennys

Siemenen myyntimäärä kasvoi 5,1 prosenttia edellisvuodesta ja saavutimme kaikkien aikojen myyntiennätyksen. Usean vuoden laskun jälkeen jalostussiemenen myynti kasvoi 2,1 prosenttia ja tuotantosiemenen myynti 5,4 prosenttia. Omistajien sikaketjuissa Finnpigin osuus kaikista tiineytyksistä oli yli 90 prosenttia.

Keväällä DanBredillä oli organisaatiomuutosten vuoksi vaikeuksia toimittaa karjuja Finnpigille, ja kesällä karjut olivat kovalla käytöllä. Lisäksi poikkeuksellisen kuuma ilma heikensi siemenen keskimääräistä laatua ja

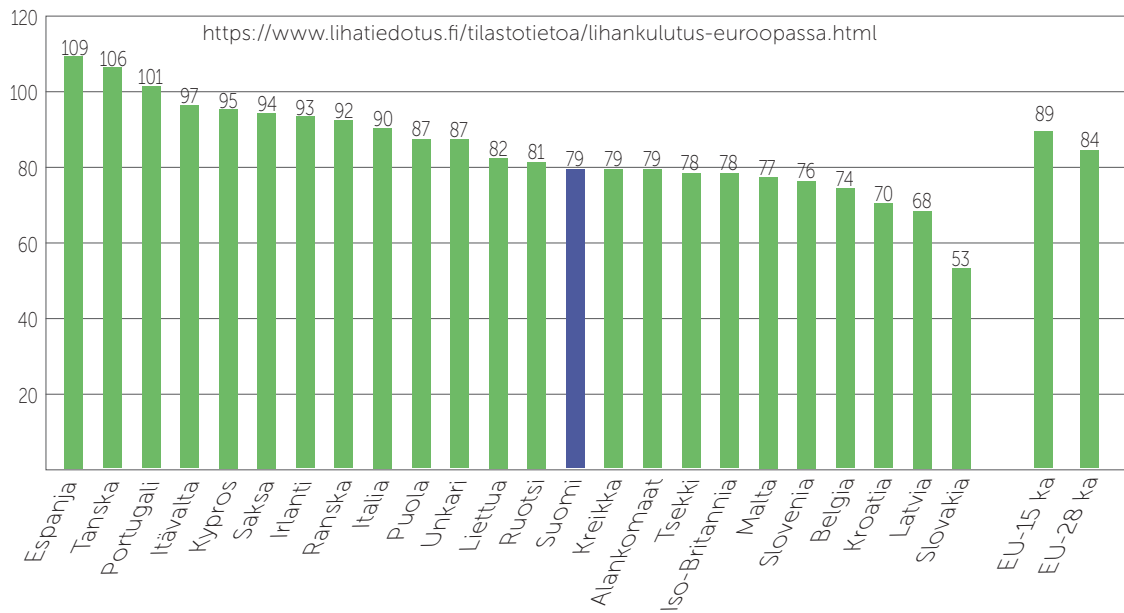
hylkäsimme normaalia enemmän hyppyjä. Siemenen laatuksiteeriteitä ja annoksen siittiömääriä ei kuitenkaan muutettu. Toimme muutaman viikon ajan varmuuden vuoksi durocseosta Norjasta varmistaaksemme seossiemenen riittävyyden. Samalla testasimme siemenen tuonnin rutinit tuotantosikaloihin.

Yhteistyö hollantilaisen AIM:n kanssa jatkui karjuasematoiminnan kehittämiseksi. Hollantilaiset vierailivat karjuasemalla kaksi kertaa. Näissä vierailuissa pääpaino oli karjuaseman tehokkuuden kehittämisessä ja siemenen laadun varmistuksessa.

Kehityshankkeet

Topigs Norsvin ja DanAvl -hybridimakoiden vertailuhankkeen kohteellinen osa on valmis ja taloudelliset laskelmat valmistuvat syksyllä 2019. Kummankin rodun hybridiporsaat toimitettiin samaan porsastuotantosikalaan, jossa ne kasvatettiin, tiineytettiin ja porsitettiin samoissa olosuhteissa. DanBred-hybridin tiineyden pituus oli kaksi päivää pitempi kuin Topigs Norsvin -hybridillä ja imetyisaika vastaavasti lyhyempi.

Lihankulutus EU-maissa, kg/hlö luullista lihaa

DanBred-hybridin porsaahan vieroituspaino oli noin kilon alempi kuin Topigs Norsvinin hybridin. Välikasvatusvaiheessa Topigs Norsvin -hybridin jälkeläiset kasvoivat nopeammin, mutta lihasikavaiheessa ei ollut eroa. Myöskään rehuhyötysuhteessa ei ollut eroa.

Finnpig käynnistää keväällä 2019 yhdessä omistajatahojen, OP-ryhmän ja Satafoodin kanssa porsastuotantotilojen bioturvahankkeen, jonka tavoitteena on parantaa sikatilojen bioturvallisuutta ja luoda tiloille bioturvaluokittelu.

Ympäristö

Jalostus, parempi ruokinta ja hoito alentavat jatkuvasti sianlihantuotannon ympäristövaikutuksia. Eniten ympäristökuormaan vaikuttaa rehunkulutuksen lasku, johon molemmat Finnpigin eläinaineksen toimittajat panostavat voimakkaasti. Jalostus alentaa sianlihan kasvihuonekaasupäästöjä 0,7 prosenttia vuodessa, parantaa fosforin hyväksikäyttöä 0,5 prosenttia ja typen hyväksikäyttöä 1,6 prosenttia.

Kansainvälisen tutkijaryhmän mukaan (Zanten et al. 2018) ihmiset voivat syödä 9–23 g eläinproteiinia päivässä ilman, että ihmisen ruuantuotantoon soveltuvaa peltoa siirtyy rehuntuotantoon. Merkittävä osa laidunmaista ja Suomessa huomattava osa pelloista ei sovellu suoraan ihmisravinnon tuotantoon. Lisäksi elintarviketeollisuudessa syntyy merkittävä määrä sivutuotteita, joista voidaan kotieläintuotannon avulla tuottaa korkeatasoista eläinvalkuaista. Kun suomalaiset ovat maltillisia lihansyöjiä verrattuna toisiin EU-maihin meillä ei ole merkittävää tarvetta ruokailutottumusten muuttamiseen.

Heikki Hassinen
toimitusjohtaja, Finnpig Oy

Käyntiosoite:
Ankkuritie 2
KUOPIO
Postiosoite:
PL 147
70101 KUOPIO

Puhelin: 020 472 8111
www.lihakunta.fi

